

Kıraat İlmî Lisansüstü Derslerinin Değerlendirilmesi: Müfredat Önerisi

Hasan Hüseyin Havuz

 <https://orcid.org/0000-0003-4388-9383> | hkhavuz@aku.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar, Türkiye

Öz

Bu çalışmada kıraat ilmi derslerinin lisansüstü programındaki mevcut durumu nasıldır? Derslerin hiyerarşik dağılımı nasıl olmalıdır? Ders örnekleri nasıl olmalıdır? sorularına cevap aranmıştır. Çünkü mevcut durumda lisansüstü kıraat ilmi derslerinin yetersiz ve dağılımının düzensiz olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, derslerin verimliliğini artırmak için giriş sınavı, dil problemi ve bazı konularda önerilerde bulunulmuştur. Son yıllarda lisansüstü eğitim yaygınlaşmıştır. İlahiyat fakültelerinin çoğalmasıyla birlikte kıraat ilminde lisansüstü eğitim talebi artmıştır. Bu eğitimin, Millî Eğitim Bakanlığında ve Diyanet İşleri Başkanlığında da kariyer basamaklarında önemi büyüktür. Kur'an okuma ve kıraat ilmi de bütün görev alanlarında en temel dersleri oluşturmaktadır. Kıraat ilmindeki yeterliliğin lisansüstü ders döneminde sağlanması gerekmektedir. Bunun yerine getirilmesinde müfredat derslerinin önemi büyüktür. Bu sebeple yüksek lisans ve doktora programı derslerinin birbirini tamamlayıcı olması gerekir. Yüksek lisans derslerinin, alanın kaynaklarını ve konularını tanıtan temel derslerden; doktora derslerinin ise teferruata dair ve problematik konuları içeren derslerden oluşması programın amacına katkı sağlayacaktır. Bu amaçla kıraat ilminde lisansüstü programı için yeni bir müfredat önerisi sunulmuştur. Çalışma müfredat dersleri ile sınırlandırılmıştır. Çalışma yapılırken, bünyesinde kıraat ilmine ilişkin ders müfredatı barındıran sosyal bilimler enstitülerinin müfredatları taranmıştır ve genel durum açıklanmıştır. Bununla birlikte, kıraat ilmi dışındaki diğer İslami ilimler alanlarında yapılan çalışmalar, yaşadığımız tecrübeler ve alanın uzmanlarının yorumları muvacehesinde değerlendirmeler yapılmıştır. Kıraat ilminde birçok köklü üniversitede yeterli ders mevcut iken, yeni yapılanan birçok üniversitede kıraat ve tefsir ilminin birlikte düşünülmesi ve yeterli öğretim elemanının olmaması sebebiyle derslerin yetersiz ve düzensiz olduğu tespit edilmiştir. Yüksek lisans ve doktora programının amacını gerçekleştirmek için derslerin hiyerarşik olması gerekir. Bu çerçevede yüksek lisans programında Klasik Tecvid Metinleri, Klasik Tecvid ve Kıraat Kaynakları, Kıraat İlmî ve Tarihi, İmam-ı Âsım ve Âsım Kıraatı, Kur'an/Mushaf Tarihi ve Klasik Kıraat Metinleri derslerinin verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Doktora derslerinde ise Klasik Kıraat Metinleri (konu ve usul metinleri), Kıraat-ı Aşere Usulü, Şaz Kıraatlar, Kıraat-Tefsir ilişkisi, Kıraat ilminde Vakıf-İbtida ve Literatürü gibi dersler öncelikli olarak seçilmiş, iki programda okutulabilecek farklı dersler de önerilmiştir. Ayrıca, ilahiyat alanında tezsiz yüksek lisans programının ve derslerinin pek olmadığı görülmüştür. Alanda çalışanlara yönelik (MEB) meslekî bir programın açılmasının, hassaten Kur'an kıraatına dair yeterliliği ve verimliliği artırma konusunda bir ihtiyaç olduğu kanaati hasıl olmuştur. Bu programın Tashih-i Hurûf ve Hüsn-i Tilavet adıyla açılması halinde, Kur'an

Okuma (Yüzüne Talim) (2 Dönem), Kur'an Okuma (Ezber Talimi) (2 Dönem), Tecvid Metinleri, Güzel Kur'an Okuma, İmamlık ve Müezzinlik, Cami Musikisi, Kıraat İlmi ve Tarihi, Âsım Kıraatı ve Özellikleri gibi derslerin verilmesi gerekli görülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Kıraat, Kıraat İlmi, Müfredat, Tezli Yüksek Lisans, Tezsiz Yüksek Lisans, Doktora, Ders Önerileri, Türkiye.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Kıraat İlmi Lisansüstü Derslerinin Değerlendirilmesi: Müfredat Önerisi" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	11.06.2023
Kabul Tarihi	29.07.2023
Yayın Tarihi	08.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat
Araştırma Alanı	Tefsir, Kıraat
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/319
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	17. Oturum - 29 Ağustos 2023 Salı 17:00 - 18:30
Telif Hakkı	© 2023 Hasan Hüseyin Havuz. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Havuz, Hasan Hüseyin. "Kıraat İlmi Lisansüstü Derslerinin Değerlendirilmesi: Müfredat Önerisi". 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 221-224. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Evaluation of the Postgraduate Courses in Qirāʾāt Science: Curriculum Suggestion

Hasan Hüseyin Havuz

 <https://orcid.org/0000-0003-4388-9383> | hahavuz@aku.edu.tr

Assist. Prof. Dr., Afyon Kocatepe University, Afyonkarahisar, Türkiye

Abstract

In this study, what is the current situation of the qirāʾāt science courses in the graduate program? How should the hierarchical distribution of the courses be? How should the lesson examples be? answers to the questions were sought. Because in the current situation, it has been determined that the master of qirāʾāt courses are insufficient and their distribution is uneven. In addition, in order to increase the efficiency of the lessons, suggestions were made on the entrance exam, language problem and some issues. In recent years, postgraduate education has become widespread. With the proliferation of theology faculties, the demand for master of qirāʾāt education in the science of qirāʾāt has increased. This education is of great importance in the career steps of the Ministry of National Education and the Presidency of Religious Affairs. Qurʾānic recitation and the science of qirāʾāt constitute the most basic courses in all fields of duty. Sufficiency in the science of qirāʾāt must be provided during the course period. Curriculum courses are of great importance in fulfilling this. For this reason, master of qirāʾāt and doctorate program courses should complement each other. Among the basic courses that introduce the resources and topics of the master of qirāʾāt courses; The fact that the doctorate courses consist of courses on details and problematic issues will contribute to the purpose of the program. For this purpose, a new curriculum proposal is presented for the graduate program in the science of qirāʾāt. This study is limited to the curriculum courses. While conducting the study, the curricula of the institutes of social sciences that have curricula related to the science of qirāʾāt were scanned. However, evaluations were made in the light of the studies carried out in other fields, our experiences and the comments of the experts in the field. (In other fields of Islamic sciences other than the science of qirāʾāt). While there are sufficient courses in many well-established universities in the science of qirāʾāt, it has been determined that the courses are inadequate and irregular due to the fact that the science of qirāʾāt and tafsīr are considered together and there are not enough instructors in many newly restructured universities (in newly established faculties) Courses must be hierarchical in order to achieve the purpose of master's and doctorate programs. In this context, it has been stated that Classical Tajwīd Texts, Classical Tajwīd and Qirāʾāt Resources, Qirāʾāt Science and History, Imām ʿĀṣim and ʿĀṣim's Qirāʾāt, Qourân/Muşhaf History and Classical Qirāʾāt Texts should be taught in the master of qirāʾāt program. In the doctorate courses, classes such as Classical Qirāʾāt Texts (subject and procedural- uşûl texts), Qirāʾāt ʿAşere Uşûl, Sâz Qirāʾats, Qirāʾāt-Tafsīr Relationship, Waqf -İbtidâ and Literature in Qirāʾāt Science were chosen as priority, and different courses that could be taught in the two programs were also suggested. In addition, the master's without thesis education and courses in the field of theology are not recorded

much. It has come to the conclusion that the opening of a vocational program for those working in the field of theology is needed to increase the proficiency and efficiency of the Qur'ānic recitation. (Ministry of Education). If this program is opened with the name of taḥḥīḥ al-ḥurūf ve ḥusn tilāvet (correcting letters) Qur'ānic recitation (Recitation of the Muṣḥaf) (2 Semesters), Qur'ānic recitation (memorisation) (2 Semesters), Tajvīd Texts, Beautiful Qur'ānic recitation, It was deemed necessary to give courses such as Imamate and Mu'azzinism, Mosque Music, Qirā'āt Science and History, 'Āṣim's Qirā'āt and it's Features.

Keywords

Qiraat, Qiraat Science, Curriculum, Masters With Thesis, Non-Thesis Master's Degree, Doctorate, Lesson Suggestions, Türkiye.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled "Evaluation of the Postgraduate Courses in Qirā'āt Science: Curriculum Suggestion" presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-06-11
Accepted	2023-07-29
Published	2023-08-08
Category	Art & Humanities, Religion & Theology
Research Area	Religious Studies, Tafsīr - Qirā'ah
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/319
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 17 - August 29, 2023, Tuesday 17:00 - 18:30
Copyright	© 2023 Hasan Hüseyin Havuz. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Havuz, Hasan Hüseyin. "Evaluation of the Postgraduate Courses in Qirā'āt Science: Curriculum Suggestion". <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 221-224. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54